

Фиқұ 199-дарс. Намозни енгил үқиши лозим

18:20 / 01.09.2022 2796

نَعْ رُخْ أَلْ يِنْ إِلْ لُوسَرْ آيْ هَلْ لَاوْ إِلْ أَقْ هَلْ حَرْ نَأْ هَنْ عْ هَلْ لَا يِضْ رِدْ دُوْسَمْ يِبْ أَنْ عْ هَيلْ عْ هَلْ لَا يِلْ صْ هَلْ لِلُوسَرْ تْيَأْرَ آمَافْ . آنْ بُلْ يِطْيِ آمِمْ نَأْلُ فِلْ جَأْنَمْ ةَادْعَلْ لَهَالْ صْ آمْ مُكْيَأْفْ ، نِيرْفَنْ مُكْنَمْ نِإِنْ » إِلْ أَقْ مُثْ يِذِي مُوْيِ هَنْ مَآبْ ضَعْ دَشْ لَهَطْعَوْمِ يِفْ مَلْ سَوْ يِلْ صْ آذِي وَهَجْ أَحْلَلْ آذَوْ رِيْبَكْلَأَوْ فِيْعَصْلَأْمَهِيْفِنِإِنْ ؛ زَوْجَتْيَلْ فِسَانْ لِدَابْ يِلْ صْ بُسْ مَخْلَأْهَأَورْ . «ءَاشْ آمْ لَهَطْيَلْ فِسْ فَنَلْ

Абу Масъуд розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Бир киши:

«Аллоҳга қасамки, эй Аллоҳнинг Расули, фалончининг чўзиб юбораётгани сабабли бомдод намозига кеч чиқяпман», деди.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг бирор бир мавъизада ўша кундагидек қаттиқ ғазабланганларини кўрмаганман. Кейин у зот:

«Орангизда (намоздан) бездирувчилар бор. Қай бирингиз одамларга намоз ўқиб берса, енгил қилсин. Чунки ораларида заифлар, кексалар ва юмушлилар бор. Қачон ўзи намоз ўқиса, хоҳлаганича чўзсин», дедилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Имом намозга ўтар экан, қавм ичидаги энг заиф, ёши катта ва шошилиб турган кишиларнинг ҳолатини эътиборга олиши шарт. Намозни енгил ўқиш лозим. Аммо бу енгиллик намознинг амалларини чала қилиш ҳисобига бўлмаслиги керак.

يَبْنُ لِلْمَاتِ أَلَّوَةَ الْصَّفَرِ طَقِمَ أَمِّ إِعْرَوْتْ يَلِصَامَ أَمَّا لَأْقُونَعُهُ لِلَّا يَضَرِّ سَنَنْ نَعْ
نَأْفَ حَمْ فَفَحْيَ فَيَبْصُلَ إِلَأَكُبُعَمْسَيَلَنَأَكْنَإِ، مَلْسَوَهِيلَعَهُ لِلَّا يَلِصَ
عَمْسَأَفَأَهِيفَلَوَطَأَنَأَدِيرُأَنَأَوَةَالْصَّلَايَلِمُوقَأَلَيَنَإِ؛ يَأَورِي فَوَهُمَأَنَثْفُتَ
سَمَحْلَأَهَارَكُرَّوَجَتَأَفَيَبْصُلَإِلَأَكُبُ.

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан кўра намози енгилроқ ва мукаммалроқ бирор имомнинг орқасида намоз ўқимаганман. У зот гўдак йиғисини эшитиб қолгудек бўлсалар, онаси чалғишидан қўрқиб, намозни енгил ўқир эдилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Мен намозни узун ўқимоқчи бўлиб тураман-да, кейин гўдак йиғисини эшитиб, онасига мashaққат туғдириб қўйгим келмай, намозимни енгил қиласман», дейилган.

Бешовлари ривоят қилишган.

Жобир ибн Абдуллоҳдан ривоят қилинади:

«Муъоз ибн Жабал Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам билан намоз ўқир, сўнгра қавмига келиб, уларга ўша намозни ўқиб берар эди. Уларга Бақара(сураси)ни (зам сура қилиб) ўқиб берди. Шунда бир киши (жамоатдан) ажраб чиқиб, (алоҳида ўзи) енгил намоз ўқиб олди. Муъозга бунинг (хабари) етгач:

«Албатта, у мунофиқдир», деди. Ўша (гап) ҳалиги одамга етди. Шунда у Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб:

«Эй Аллоҳнинг Расули! Албатта, биз қўлларимиз билан меҳнат қиласдиган ва обкаш туяларимиз билан (экинларимизни) сүфорадиган

Қавммиз. Муъоз кеча (кечқурун) **бизларга намоз ўқиб берди.** (Унда)
Бақарани ўқиди. Шунда (жамоатдан) ажраб чиқдим. У мени мунофиқ
деб ўйлабди», деди. Шунда Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:
«Эй Муъоз, сен фитначимисан?! - деб уч марта айтдилар ва унга: -
«Ваш-шамси ва зуҳаҳа» ва «Саббихисма роббикал-аълаа» ва
шуларга ўхшашларини қироат қилгин», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

Бомдоддан бошқада биринчи ракъат қироатини чўзиб юбормайди.

Чунки бомдод вақтида күпчилик ғафлатда бўлади. Кўпроқ одам жамоатга етиб олсин, деган мақсадда қироатни узун қилинади. Қолган намозларда бомдоддагига ўхшаб биринчи ракъатни иккинчисидан кўра чўзиб юбормайди. Аммо уч оятгача чўзилса, ҳечқиси йўқ.

Мұқтадий бир киши бўлса, унинг ўнг тарафида туради.

Унинг оёқ бармоқларининг учлари имомнинг товони билан баробар бўлади. Агар оёқлари бир текис турса ҳам жоиз, фақат олдинга ўтиб кетмаса бўлди. Бунинг далили қуидаги ҳадисдир:

لص يبّن لـ مـاقـفـ، ةـنـوـمـيـمـ يـتـلـاـخـ دـنـعـ تـبـ، لـاـقـ اـمـهـنـعـ هـلـلـاـيـضـرـسـاـبـعـ نـبـلـانـعـ
يـنـدـحـأـفـ، وـرـأـسـيـ نـعـ هـعـ مـيـلـصـأـتـمـقـفـ، لـيـلـلـاـنـمـ يـلـصـيـ مـلـسـوـهـلـعـ هـلـلـاـ
، سـمـخـلـاـ، اـوـرـ، وـنـيـمـيـ نـعـ يـنـمـاـقـأـفـ يـسـأـرـبـ

Иbn Аbbос розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

«Холам Маймунанинг ҳузурларида тунаб қолдим. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам кечаси туриб, намоз ўқий бошладилар. Мен ҳам у зотнинг чап томонларида туриб намоз ўқий бошладим. У зот менинг бошимдан ушлаб, ўнг томонларига турғизиб қўйдилар».

Бешовлари ривоят қилишган.

Биттадан күп бўлса, орқасида туради.

Бунинг далили қуйидаги ҳадисдир:

مَلْسُونْ يَلْعَبُ هَلْلَى إِلْصَمْلَلْ وَسَرْ آنَرَمْآ ؛ لَأَقْهَنَعُ هَلْلَى يَضَرِّبَ دَنْجَنْ بَهْرُمَسْ نَعْ
يَذْمَرْتَلْ هَأَوْرَ آنَدَحَآ آنَمَدَقَتَيْ نَأْةَثَالَثَ آنُكَ آذَا

Самура ибн Жундаб розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам, биз уч киши бўлсак, биримизнинг олдинга ўтишимизни амр қилардилар».

Термизий ривоят қилган.

Демак, имомга иқтидо қилувчилар икки эркак кишидан иборат бўлсалар, имомнинг орқасида турадилар. Икки нафардан ортиқ эркак киши бўлса ҳам шундай. Агар иккитадан ортиғи орқага ўтмаса, макруҳи тахримий бўлади.

Аввал эркаклар, кейин болалар, сўнгра хунасалар ва улардан кейин аёллар саф тортадилар.

Бунинг далили қуйидаги ҳадислардир:

يَفْ مَلِسْ وَ هَيْلُعْ هَلَلَا هَلِصْ يَبْنَ لَا هَلَصْ هَلَقْ هَنَعْ هَلَلَا يَضَرْ كَلَامْ نَبْ سَنَنْ نَعْ
عَجَبْ بَرْ حَلَلْ أَوْرَ .أَنَفْ لَخْ مَيَلُسْ مُأْوِيٌّ فَلَخْ مَيِتَيَ وُتْمُوقَفْ مِيَلُسْ مُأْثِيٌّ بُ

Анас ибн Молик розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Умму Сулаймнинг уйида намоз ўқидилар. Мен ва бир етим бола у зотнинг орқаларида турдик. Умму Сулайм эса бизнинг орқамиизда турди».

Тўртовлари ривоят қилишган.

«Кифоя»

китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди